

ZAPISNIK

S PREDSTAVLJANJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA POTREBA RODITELJA I DJECE S RAZVOJNIM RIZICIMA I TEŠKOĆAMA, POTREBA STRUČNJAKA RAZLIČITIH PROFILA I POTREBA ZA OSNAŽIVANJEM ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA

U okviru tematskog skupa „Rana intervencija u djetinjstvu u Krapinsko-zagorskoj županiji: analiza potreba i kako dalje“ održanog 16. veljače 2023. predstavljeni su rezultati istraživanja koje su proveli studenti Filozofskog fakulteta i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u sklopu projekata društveno korisnog učenja.

Prof. dr. sc. Gordana Keresteš, čiji su studenti u okviru kolegija „Psihologija roditeljstva“ proveli istraživanje potreba roditelja djece s razvojnim rizicima i teškoćama je, nakon kratkog uvoda u društveno korisno učenje, predstavila rezultate kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja. Kvantitativno istraživanje je provedeno kroz *online* upitnik u kojem je sudjelovalo 49 majki i jedan otac, dok je kvalitativno istraživanje provedeno putem polustrukturiranog intervjua s tri majke i jednim ocem djeteta s razvojnim teškoćama. Kvalitativnom dijelu istraživanja svoj doprinos su dali i studenti kolegija „Uvod u vizualnu antropologiju“ koji su pod mentorstvom doc. dr. sc. Tanje Bukovčan snimili videozapise intervjua s roditeljima.

U uzorku roditelja obuhvaćenih kvantitativnim istraživanjem, prevladavali su roditelji čija djeca imaju jedan poremećaj (54.3%), dok su ostali roditelji djece s dva ili tri poremećaja. Također, najzastupljeniji su bili roditelji djece s glasovno-govorno-jezičnim teškoćama (57.4%) te djece s poremećajem iz spektra autizma – PSA (27.7%). Istraživanje je pokazalo da je prosječno vrijeme čekanja dijagnoze 13.5 mjeseci, a u nekim slučajevima čak i 5 godina. Protek vremena od iskazane sumnje do dijagnoze teškoće veći je kod postojanja jedne teškoće, nego kod dvije ili tri teškoće, a najdulje kod dijagnoze PSA (čak 18.2 mjeseca). Zbog toga nije iznenađujuće da su ispitani roditelji svoje zadovoljstvo pravovremenošću intervencije ocijenili osrednje (prosječnom ocjenom od 2.4 na skali od 1 do 4). Pri tome su roditelji djece s dijagnozom PSA svoje zadovoljstvo ocijenili još niže, dajući prosječnu ocjenu od samo 1.5, a teže su se i prilagodili na djetetovu teškoću od ostalih roditelja. Očekivano, zadovoljniji su roditelji koji su kraće čekali na dijagnozu od onih čije je čekanje bilo znatno duže.

Nositelj projekta:

Partner:

Suorganizator konferencije:

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

Odgovori na pitanja otvorenog tipa u anketi i intervjuima jasno su ukazali na potrebu roditelja za jasnim i dostupnim informacijama, kraćim čekanjem na uslugu, većom dostupnošću stručnjaka i njihovom boljom međusobnom koordinacijom, psihološkom podrškom i edukacijom roditelja o komunikaciji i odgoju djece, nestigmatizacijom i prilagodbom fizičke okoline. Predstavljanje rezultata istraživanja završilo je prikazom skraćenih videozapisa intervjua s majkama i ocem djece s razvojnim teškoćama.

Izlaganje je nastavila prof. emerita dr. sc. Marta Ljubešić prikazom rezultata istraživanja koje su proveli studenti poslijediplomskog specijalističkog studija „Rana intervencija u edukacijskoj rehabilitaciji“ u okviru kolegija „Rana intervencija – suvremeni pristupi“ na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu. Pri tome je jedan tim studenata istražio perspektivu stručnjaka zaposlenih u zdravstvu, drugi tim perspektivu stručnjaka zaposlenih u sektoru ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, sektoru socijalne skrbi i organizacijama civilnog društva (dalje: ostali sektori), dok je treći tim istražio perspektivu organizacija civilnog društva (OCD). Istraživanja su provedena putem *online* anketa te telefonskim intervjuom s dijelom ispitanika. U istraživanje se uključilo 27 stručnjaka iz sektora zdravstva te 63 stručnjaka iz svih ostalih sektora. U sektoru zdravstva najviše se uključilo patronažnih sestara, dok je u ostalim sektorima prevladao udio odgojitelja. Nadalje, kontakt s djecom s razvojnim teškoćama puno češće ostvaruju stručnjaci iz ostalih sektora (svakog dana čak 84%), nego stručnjaci iz zdravstva (svakog dana 27% stručnjaka). Što se tiče potreba za dodatnim znanjima, stručnjaci iz zdravstva iskazuju najveću potrebu za znanjem/informacijama o tome gdje uputiti roditelje, a najrjeđe im trebaju znanja za osnaživanje roditelja, dok je kod ostalih stručnjaka situacija obrnuta (češće imaju potrebu za znanjima o tome kako osnažiti roditelje i za konkretnim smjernicama za postupanje s djetetom, a rjeđe za time gdje uputiti roditelje). Suradnjom unutar vlastitog sektora zadovoljno je manje od polovice svih stručnjaka, a izvan granica vlastitog sektora tek 19% stručnjaka. Stručnjaci iz svih sektora su izdvojili da je za unaprjeđenje rane intervencije u djetinjstvu (RID) u Krapinsko-zagorskoj županiji potrebno povećanje broja stručnjaka i broja usluga, bolja međusektorska suradnja i veći broj edukacija. U provedenim telefonskim intervjuima stručnjaci iz svih sektora kao glavni izazov za obitelj navode nedostupnost rane intervencije, dok su sa stajališta stručnjaka najveći izazovi neuređenost sustava, suradnja s roditeljima, ostalim stručnjacima i složeni interpersonalni odnosi.

U istraživanje perspektive udruga uključilo se ukupno 9 OCD-ova, od čega četiri udruge stručnjaka. Po svojim obilježjima, uzorak obuhvaćenih OCD-ova je vrlo heterogen s puno razlika u broju članova, zaposlenika, volontera i korisnika. Udruge uglavnom komuniciraju s javnošću i članstvom putem mrežnih stranica, elektroničke pošte i društvenih mreža. Što se tiče dostupnosti edukacija i potreba za jačanjem kapaciteta, 44.4%

Nositelj projekta:

Partner:

City of Reykjavik

Suorganizator konferencije:

Krapinsko - zagorska
županija

Zagorje

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.

OCD-ova ocjenjuju da su im zagovaračka znanja donekle dostupna, ali nedovoljna, dok za znanja iz područja RID to procjenjuje čak 66.7% udruga. Zadovoljstvo financijskim, organizacijskim i ljudskim resursima ocijenilo je vrlo niskim čak 7 udruga dajući ocjenu 2 na skali od 1 do 5. U telefonskim intervjuima OCD-ovi su naveli da im, uz financijsku neizvjesnost, nedostaje edukacija, informacija o tome kamo uputiti dijete i obitelj te bolja komunikacija sa stručnjacima. Kao najveći izazov za obitelji djece s teškoćama prepoznaju duge liste čekanja za usluge, manjak stručnjaka te nepostojanje podrške za roditelje koji ne znaju tražiti pomoć.

Iz navedenih rezultata istraživanja i iskazanih potreba roditelja i stručnjaka moguće je donijeti nekoliko zaključaka:

1. Za roditelje je bitno skratiti vrijeme čekanja od sumnje do dijagnoze teškoće, a s intervencijom je bitno početi **odmah nakon iskazane sumnje**. Roditeljima je potrebno **osnaživanje za roditeljstvo djetetu s razvojnim rizikom/ teškoćom** (što uključuje i psihološku podršku, edukaciju i relevantne informacije te senzibilizaciju javnosti i prilagodbu fizičke okoline).
2. I roditelji i stručnjaci iz svih sektora i organizacija civilnog društva slažu se da je potrebno:
 - a. **povećati dostupnost usluga** rane intervencije i **dostupnost stručnjaka**,
 - b. **međusektorsko povezivanje usluga i uređenje sustava rane intervencije** u djetinjstvu te
 - c. osiguranje **edukacija**.

Istraživačka izvješća o potrebama roditelja i djece s razvojnim rizicima i teškoćama, potrebama stručnjaka različitih profila i potrebama za osnaživanjem organizacija civilnog društva **jednoglasno su usvojena od strane prisutnih članova Koalicije za ranu intervenciju u djetinjstvu i Mreže djelatnika dječjih vrtića**.

Nositelj projekta:

Partner:

Suorganizator konferencije:

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda.